

Vaksina kundër COVID-19:

Pyetje që bëhen shpesh

Përditësuar më 3 shkurt 2021

[Pyetje që bëhen shpesh për vaksinën kundër COVID-19 | Mass.gov](#)

Tryeza e Lëndës

- [Para se të vaksinoheni](#)
- [Gjatë vizitës](#)
- [Pasi të vaksinoheni](#)
- [Aksesi te vaksina](#)
- [Siguria e vaksinës](#)
- [Informacion i mëtejshëm](#)

[Para se të vaksinoheni](#)

A do të më duhet të paguaj për vaksinën?

[Vaksina u ofrohet falas](#) të gjithëve, nga qeveria federale. Po të jeni i siguruar nga ana shëndetësore, sigurimet do të faturohen pa asnjë kosto për ju. Megjithatë, ju nuk keni nevojë të jeni i siguruar, për ta marrë vaksinën. Nuk do t'ju kërkohet asnjëherë numër karte krediti, për të organizuar një vizitë.

A mund të vaksinohen falas imigrantët e padokumentuar?

Po. Vetë vaksina është falas për të gjithë banorët e Massachusetts-it. Sigurimet shëndetësore (përfshi Medicare dhe Medicaid) do të mbulojnë kostot e vaksinimit. Për pacientë që nuk kanë sigurime shëndetësore, ofruesit e kujdesit shëndetësor mund të kërkojnë rimbursim nga qeveria federale për koston e vaksinimit të imigrantëve të padokumentuar.

A mund ta bëj vaksinën edhe po të mos kem kartë ID?

Po. Mund ta bëni vaksinën edhe po të mos jeni i siguruar, po të mos keni patentë automjeti ose numër të sigurimit shoqëror. Për më shumë informacion, vizitoni [How to prepare for your COVID-19 vaccine appointment](#).

A do të ndikojë negativisht vaksinimi në statusin e imigrimit të një personi?

Jo. Qeveria federale ka konfirmuar se nuk do ta konsiderojë trajtimin kundër COVID-19 (përfshi këtu vaksinën) si faktor në përcaktimin nëse dikush përbën "shpenzim publik" ose siç ndërlidhet me gjendjen e përfitimit publik për disa persona që kërkojnë një shtyrje qëndrimi ose ndryshim statusi, edhe sikur vaksina të paguhet nga Medicaid ose fonde të tjera federale.

A është e mbrojtur privatësia e kartelës së vaksinimit të një pacienti?

Departamenti i Shëndetit Publik do të mbajë një kartelë elektronike për çdo pacient në Massachusetts që vaksinohet kundër COVID-19. Databaza e vaksinave do të mbahet në fshehtësi, njëlloj si kartela mjekësore e pacientit te mjeku përkatës.

A do të jetë me detyrim vakcina kundër COVID-19?

Departamenti i Shëndetit Publik nuk po e bën vaksinën kundër COVID-19 me detyrim. Është fjala për një program vullnetar. Vakcina kundër COVID-19 është treguar tejet efektive për të parandaluar sëmundjen dhe është mjet i rëndësishëm në luftën kundër pandemisë.

A do të duhet të testohem për COVID-19 para se të vaksinohem?

Jo, nuk është nevoja të bëni një test COVID-19 para se të vaksinoheni.

A mund të vaksinohet dikush që ka dalë pozitiv për COVID-19?

Jo, në qoftë se ka simptoma. Vaksinimi i personave që dihet se kanë COVID-19 duhet të vonohet derisa të mos kenë më simptoma.

A duhet të vaksinohen ata që e kanë kaluar COVID-19?

Po, ata që e kanë kaluar COVID-19 duhet të vaksinohen.

Ç'përfitime sjell vaksinimi kundër COVID-19?

E kuptojmë se disa prej jush mund të kenë shqetësime rreth vaksinës, tani që vaksinat COVID-19 ofrohen në Shtetet e Bashkuara. Vizitoni [Benefits of Getting a COVID-19 Vaccine | CDC](#) për një përmbledhje të përfitimeve nga vaksinimi kundër COVID-19, në bazë të çfarë dimë në këtë moment.

Si do të punojnë vaksinat kundër varianteve të reja të COVID-19, si ai që u shfaq në Britaninë e Madhe? Është normale për viruset që të ndryshojnë gjatë kohës që përhapen, duke u shfaqur variante të reja të tyre. Shkencëtarët po punojnë për të mësuar më shumë rreth varianteve të reja të COVID-19 dhe për të kuptuar sa lehtë mund të përhapen dhe nëse vaksinat që tashmë i kemi do të ofrojnë mbrojtje kundër këtyre varianteve të reja. Në këtë moment, nuk kemi asnjë provë se variantet e reja të COVID-19 mund t'i sëmurin njerëzit më rëndë ose të rritin rrezikun e vdekjes. Megjithatë, në rrjedhë të kohës dhe kur shkencëtarët të kenë mësuar më shumë, do të kemi informacion më të hollësishëm.

Ç'nevojë ka për vaksinën, nëse mund të bëjmë gjëra të tjera, si distancimi social ose mbajtja e maskave, për të parandaluar përhapjen e virusit që shkakton COVID-19?

Për të ndaluar një pandemi, duhen përdorur të gjitha mjetet në dispozicion. Vaksinat punojnë me sistemin tuaj imun, që trupi juaj të jetë gati për ta luftuar virusin, nëse ekspozoheni. Masa të tjera, si mbulimi i gojës dhe i hundës me maskë dhe ruajtja e një distance prej të paktën 1.8 m nga të tjerët ndihmojnë për të ulur rrezikun e ekspozimit ndaj virusit ose rrezikun që t'ia ngjithni atë dikujt tjetër. Së bashku, vaksinimi kundër COVID-19 dhe ndjekja e rekomandimeve të CDC [për të mbrojtur veten dhe të tjerët](#) do të ofrojnë mbrojtjen optimale ndaj COVID-19.

(burimi: [Frequently Asked Questions about COVID-19 Vaccination | CDC](#) efektive që nga 21 dhjetori 2020)

Çfarë është autorizimi për përdorim urgjent?

Vaksinat e prodhuara nga Pfizer dhe Moderna kanë marrë një Autorizim për Përdorim Urgjent (Emergency Use Authorization, EUA) nga Administrata Federale e Ushqimit dhe e Barnave. Mësoni më shumë se çfarë do të thotë kjo – dhe njihuni me të dhëna të tjera për vaksinat – në fletët e tyre informative EUA për të vaksinuarit dhe ofruesit e kujdesit. Këto fletë informative gjenden në:

- [Pfizer-BioNTech COVID-19 Vaccine EUA Fact Sheet for Recipients and Caregivers \(fda.gov\)](#) dhe
- [Moderna COVID-19 Vaccine EUA Fact Sheet for Recipients and Caregivers \(fda.gov\)](#)

Kush është autorizuar për t'i bërë vaksinimet?

Përveç ofruesve të licencuar të kujdesit shëndetësor, si mjekët, infermierët dhe farmacistët, sipas ligjit federal CARES, vaksinat mund të jepen nga stazhierë farmacistë, teknikë farmacistë të certifikuar, ndihmës-mjekë dhe asistentë mjekësorë të certifikuar, nën mbikëqyrjen e drejtpërdrejtë të një ofruesi të kujdesit parësor. Kur vakcina t'u ofrohet, të gjitha institucionet e kujdesit shëndetësor, përfshi spitalet, qendrat shëndetësore të komunitetit dhe zyrat mjekësore private do të kenë akses te vakcina kundër COVID-19, për të vaksinuar pacientët e tyre. Farmacitë, përfshi ato të mëdhatë si CVS, Walgreens, Osco dhe Walmart, do të kenë akses te vakcina dhe do të jenë në gjendje të vaksinonjë klientët e tyre. Me gjasë, vakcina do t'u vihet në dispozicion departamenteve lokale të shëndetit, për të vaksinuar banorët lokalë në klinikat publike.

Kjo tabelë e vaksinuesve [COVID-19 Vaccinators chart](#) rendit të gjitha grupet që mund të mbajnë dhe të japin vakcina COVID-19.

[Gjatë vizitës suaj](#)

Çfarë do të ndodhë gjatë vizitës sime për t'u vaksinuar kundër COVID-19?

Vizitoni [What to Expect at Your Appointment to Get Vaccinated for COVID-19 | CDC](#) për këshilla se çfarë mund të prisni të ndodhë kur të vaksinoheni, çfarë informacionesh do të merrni nga ofruesi dhe për burimet që mund të përdorni për të monitoruar shëndetin tuaj pasi të vaksinoheni.

A duhet të mbaj maskë kur të vaksinohem për COVID-19?

Po. CDC rekomandon që gjatë një pandemie njerëzit [të mbajnë një maskë](#) që ua mbulon hundën dhe gojën, kur bien në kontakt me të tjerë jashtë shtëpisë, kur shkojnë në institucione shëndetësore dhe kur vaksinohen, pavarësisht nëse kundër COVID-19 apo kundër ndonjë sëmundjeje tjetër. Kushdo që ka probleme me frymëmarrjen ose nuk mund ta heqë maskën pa ndihmën e një tjetri nuk duhet të mbajë maskë. Për më shumë informacion, vizitoni [considerations for wearing masks](#). (burimi: [Frequently Asked Questions about COVID-19 Vaccination | CDC](#) efektive që nga 21 dhjetori 2020)

A mund të zgjedh se cilën vaksinë do të marr?

Jo. Do të merrni atë vaksinë që ju ofrohet kur të shkoni te një klinikë vaksinimi. Të dyja vaksinat janë tejet të efektshme dhe të sigurta.

Sa gjatë do të më duhet të pres midis dozës së parë dhe dozës së dytë të vaksinës COVID-19?

Vaksina Pfizer kërkon që të kalojnë së paku 21 ditë midis dozës së parë dhe dozës së dytë. Vaksina Moderna kërkon që të kalojnë së paku 28 ditë midis dozës së parë dhe dozës së dytë.

A do të marr ndonjë dokument që të shërbejë si provë e vaksinimit?

Duhet të merrni një kartë ose fletë vaksinimi, që ju informon se çfarë vaksine COVID-19 keni bërë, datën kur e keni bërë dhe ku e keni bërë. Duhet të merrni edhe një version letër ose elektronik të një flete informative me të dhëna të mëtejshme për vaksinën specifike COVID-19 që po ju ofrohet. Çdo vaksinë COVID-19 e autorizuar vjen me fletën e vet të fakteve, me informacion që ju ndihmon të kuptoni rreziqet dhe përfitimet nga marrja e asaj vaksine specifike. Fletët e fakteve do t'i gjeni në [Pfizer-BioNTech COVID-19 Vaccine EUA Fact Sheet for Recipients and Caregivers \(fda.gov\)](#) dhe [Moderna COVID-19 Vaccine EUA Fact Sheet for Recipients and Caregivers \(fda.gov\)](#).

Pasi se të vaksinoheni

Çfarë të bëj nëse, pasi të kem bërë vaksinën COVID-19, të më shfaqen simptoma të tilla si ethet dhe dhimbjet e trupit?

Nëse keni dhimbje ose shqetësime të konsiderueshme, bisedoni me mjekun tuaj, që mund të rekomandojë barna pa recetë, të tilla si ibuprofen ose acetaminofen. Për të pakësuar dhimbjen dhe shqetësimet në vendin ku është bërë vaksina, mbulojeni zonën me një pecetë të pastër, të freskët dhe të njomur me ujë dhe përdoreni krahun ose ushtrojeni. Për të pakësuar shqetësimet nga ethet, pini shumë lëngje dhe vishuni lehtë. Në shumicën e rasteve, shqetësimet nga ethet ose dhimbja janë normale, por lidhuni me mjekun në qoftë se:

- Skuqja ose pezmatimi i vendit ku e bëtë vaksinën shtohet pas 24 orëve
- efektet anësore ju shqetësojnë ose duket sikur nuk po largohen pas ca ditëve

Si të raportoj nëse kam ndonjë efekt anësor pasi të bëj vaksinën kundër COVID-19?

V-safe është një app për smartfon që përdor mesazhet tekst dhe anketat në ueb për të ofruar kontrolle shëndetësore të personalizuar pasi të jeni vaksinuar për COVID-19. Nëpërmjet **v-safe**, mund ta lajmëroni menjëherë CDC po të keni ndonjë efekt anësor pasi të bëni vaksinën kundër COVID-19. Sipas përgjigjeve që jepni, mund të merrni një telefonatë nga dikush nga CDC, për t'ju pyetur si ndiheni dhe për të marrë më shumë informacion. Dhe **v-safe** do t'ju kujtojë që të bëni dozën e dytë të vaksinës kundër COVID-19 nëse duhet. Për t'u regjistruar për **v-safe**, vizitoni [V-safe After Vaccination Health Checker | CDC](#).

Sa kohë duhet të kalojë pasi ta bëj vaksinën COVID-19, që kjo të ketë efekt?

Zakonisht trupit i duhen disa javë që krijojë imunitet, pas vaksinimit. Kjo do të thotë se është e mundshme që një person të infektohet me virusin që shkakton COVID-19 menjëherë para ose

pas vaksinimit dhe të sëmuret. Kjo ndodh sepse vaksina nuk ka pasur kohë të mjaftueshme për të ofruar mbrojtje.

Sa kohë zgjat mbrojtja nga vaksinat kundër COVID-19?

Ende nuk kemi të dhëna për të thënë me siguri sa kohë do të zgjatë mbrojtja nga vaksinat, madje edhe sikur të prekeni nga COVID-19. Ekspertët vazhdojnë të kryejnë studime të mëtejshme për të përcaktuar edhe nëse vaksinat pengojnë që njerëzit ta përhapin COVID-19.

Imuniteti tek ata që e kalojnë COVID-19 a zgjat më shumë se mbrojtja që ofrojnë vaksinat kundër COVID-19?

Mbrojtja që përfiton dikush pasi e ka kaluar infeksionin (e quajtur imunitet natyror) ndryshon sipas sëmundjes dhe nga personi në person. Meqë virusi është i ri, ne nuk e dimë sa kohë mund të zgjatë. Disa prova të hershme – në bazë të disa personave – duket sikur tregojnë se imuniteti natyror mund të mos zgjatë shumë. Sa për vaksinimin, ne ende nuk dimë sa do të zgjatë imuniteti, derisa të kemi një vaksinë dhe më shumë të dhëna për efektshmërinë e saj. Edhe imuniteti natyror edhe imuniteti i ofruar nga vaksina janë aspekte të rëndësishme të COVID-19, për të cilat ekspertët po përpiqen të mësojnë më shumë dhe CDC do ta mbajë publikun të informuar, dora-dorës që ka më shumë prova. (burimi: [Frequently Asked Questions about COVID-19 Vaccination | CDC](#) efektive që nga 21 dhjetori 2020)

Sa e efektshme është një dozë e një vaksine COVID-19 në krahasim me dy dozat?

Vaksinat COVID-19 nuk janë studiuar për përdorim si një dozë e vetme. Njerëzit duhet t'i marrin të dyja dozat e vaksinës, që të vaksinohen plotësisht, që vaksina të jetë e efektshme.

A duhet të ndjek Urdhëresën e Udhëtimit po të kem bërë një vaksinë kundër COVID-19?

Po. Tani për tani, individët e vaksinuar duhet të vazhdojnë të ndjekin Urdhëresën e Udhëtimit të Guvernatorit dhe detyrimet përkatëse për testim dhe karantinë. Ka rëndësi që gjithkush të vazhdojë t'i marrë të gjitha masat e shëndetit publik që janë në dispozicion për ta ndalur këtë pandemi. Mbulojeni gojën dhe hundën me maskë kur jeni afër të tjerëve, ruani një distancë prej së paku 1.8 m nga të tjerët, shmangni turmat dhe lani duart shpesh.

A më duhet të rri në karantinë pas vaksinimit, po të identifikohem si kontakt i afërt i dikujt me COVID-19?

Po. Nuk kemi ende të dhëna për të thënë sa gjatë do të vazhdojë mbrojtja që ofrojnë vaksinat kundër COVID-19 ndaj sëmundjes dhe nëse vaksinat gjithashtu pengojnë që njerëzit ta përhapin COVID-19. Ekspertët duhet të kuptojnë më shumë gjëra për mbrojtjen që ofrojnë vaksinat kundër COVID-19, para se t'u bëjnë ndryshime rekomandimeve të shëndetësisë publike për karantinë. Faktorë të tjerë, si numri i atyre që vaksinohen dhe mënyra si përhapet virusi në komunitete do të ndikojnë gjithashtu te ky vendim.

A duhet të mbaj maskë dhe të shmang kontaktin e afërt me të tjerët edhe kur t'i kem bërë të dyja dozat e vaksinës?

Po. Gjatë kohës që ekspertët mësojnë më tepër për mbrojtjen që ofrojnë vaksinat kundër COVID-19 në kushte të jetës reale, ka rëndësi që të gjithë të përdorim **të gjitha mjetet** që kemi

në dispozicion, për ta ndalur këtë pandemi, si mbulimi i gojës dhe i hundës me maskë, larja e duarve shpesh dhe ruajtja e një distance prej së paku 1.8 m nga të tjerët. Së bashku, vaksinimi kundër COVID-19 dhe ndjekja e rekomandimeve të CDC-së se [si të mbroni veten dhe të tjerët](#) do të ofrojnë mbrojtjen optimale ndaj infektimit me COVID-19 dhe përhapjes së sëmundjes. Ekspertët kanë nevojë të kuptojnë më shumë për mbrojtjen që ofrojnë vaksinat COVID-19, para se të vendosin që të ndryshojnë rekomandimet lidhur me masat që duhen marrë nga të gjithë, për të ngadalësuar përhapjen e virusit që shkakton COVID-19. Ky vendim do të ndikohet edhe nga faktorë të tjerë, përfshi numrin e atyre që do të vaksinohen dhe mënyrën si përhapet virusi në komunitete. (burimi: [Frequently Asked Questions about COVID-19 Vaccination | CDC](#) efektive që nga 21 dhjetori 2020)

Kur mund të heq dorë nga mbajtja e maskës dhe shmangia e kontakteve të ngushta me të tjerët pasi të vaksinohem?

Nuk ka mjaft informacion aktualisht në dispozicion, për të thënë nëse ose kur CDC-ja do të pushojë së rekomanduar që njerëzit [të mbajnë maska](#) dhe [të shmangin kontaktet e ngushta me të tjerët](#) për të parandaluar përhapjen e virusit që shkakton COVID-19. Ekspertëve u duhet të kuptojnë më mirë mbrojtjen që ofrojnë vaksinat kundër COVID-19 para se ta marrin atë vendim. Faktorë të tjerë, përfshi numrin e atyre që vaksinohen dhe mënyrën si përhapet virusi në komunitete do të ndikojnë te ky vendim. (burimi: [Frequently Asked Questions about COVID-19 Vaccination | CDC](#) efektive që nga 21 dhjetori 2020)

[Aksesi te vakcina](#)

Kush do të vaksinohet i pari?

Vaksina do të jepet sipas një plani me faza. [Mësoni më shumë për fazat](#), për të kuptuar se ku mund ta merrni vaksinën.

Ku mund ta bëj vaksinën COVID-19?

Vizitoni faqen [When can I get the COVID-19 Vaccine?](#) Për të mësuar se kur do t'ju vijë radha që ta bëni vaksinën kundër COVID-19.

Si do ta marr vesh se kur më ka ardhur radha për ta bërë vaksinën COVID-19?

Shumica e banorëve të Commonwealth-it janë planëzuar që ta bëjnë vaksinën gjatë Fazës 3 të Planit të Massachusetts-it për Vaksinimin kundër COVID-19. Teksa shteti zhvendoset nga një fazë në tjetrën, informacioni se ku, kur dhe si të bëhet vakcina do të njoftohet publikisht dhe do të postohet në [COVID-19 Vaccine in Massachusetts | Mass.gov](#). Tani për tani, Departamenti i Shëndetit Publik nuk po planëzon vizita vaksinimi drejtpërdrejt.

Gjatë Fazës 1 të Planit të Massachusetts-it për Vaksinimin kundër COVID-19, ju do të kontaktoheni nga institucioni i kujdesit shëndetësor, shtëpia e të moshuarve ose ndonjë ent tjetër që është ngarkuar të vaksinojë ata që përfitojnë. Për më shumë informacion, vizitoni [When can I get the COVID-19 Vaccine? | Mass.gov](#)

Gjatë Fazës 2 të Planit të Massachusetts për Vaksinimin kundër COVID-19, Departamenti i Shëndetit Publik parashikon të trajtojë mjekët klinikistë/të sistemeve shëndetësore, siguruesit shëndetësorë (përfshi MassHealth) dhe grupet e advokacisë së pacientëve, të cilët të kontaktojnë personat me probleme shëndetësore të nënvendosura, për t'i inkurajuar që të vaksinohen kundër COVID-19. Me gjasë, ata që përfshihen në grupet profesionale të punonjësve kyç do të kontaktohen nga punëdhënësit e tyre ose unionet, për t'u informuar rreth rëndësisë së vaksinimit kundër COVID-19.

Si janë marrë vendimet, në lidhje me personat që do të kenë përparësi në Planin e Massachusetts-it për Vaksinimin kundër COVID-19?

Anëmbanë vendit, ekspertët janë fokusuar në si t'i shpërndajnë sasitë e kufizuara të vaksinës COVID-19 në mënyrë të paanshme, etike dhe transparente, me synimin për të reduktuar sëmundjet serioze dhe vdekjen, për të ruajtur infrastrukturën e kujdesit shëndetësor dhe për të ruajtur funksionet sociale kyç, për të çuar përpara qasjen e paprivilegjuar ndaj shërbimeve shëndetësore dhe për të përmbushur më parë nevojat e më të ekspozuarve.

Akademiti Kombëtarë të Shkencave, Inxhinierisë dhe Mjekësisë (NASEM) dhe Komiteti Këshillues I CDC-së për Praktikën e Imunizimit (ACIP) kanë dhënë rekomandime në lidhje me grupet që duhet të marrin përparësi. Në Massachusetts, grupi këshillues [COVID-19 Vaccine Advisory Group](#) i dha rekomandime Sekretarit të Shëndetit dhe të Shërbimeve Humane dhe Guvernatorit, rreth përparësive në dhënien e vaksinës në Commonwealth, duke mbajtur parasysh punën e NASEM dhe ACIP. Grupi Këshillues përfshinte profesionistë të mjekësisë, ekspertë të shëndetit publik, udhëheqës të komuniteteve, zyrtarë të zgjedhur dhe specialistë të sëmundjeve infektive. Rekomandimet e Grupit Këshillues përcaktonin tri synime parësore: ruajtjen e sistemit të kujdesit shëndetësor; kufizimin e sëmundshmërisë serioze dhe të vdekshmërisë; dhe nxitjen e barazisë.

Për më shumë informacion rreth vijës kohore të shpërndarjes së vaksinës COVID-19 në Massachusetts, vizitoni [Massachusetts' COVID-19 vaccination phases | Mass.gov](#).

Çfarë do të bëhet për t'u dhënë përparësi atyre që janë dëmtuar më shumë se të tjerët nga COVID-19?

Gjatë Fazave 2 dhe 3, Massachusetts do të vërë nënjanë 20 për qind të vaksinës për ofruesit në komunitetet më të prekura nga COVID-19. Këto komunitete do të vendosen në bazë të së dhënave të Censusit të SHBA dhe rasteve me COVID-19 per capita në nivel qyteti dhe lokaliteti.

Cilave probleme mjekësore do t'u jepet përparësi gjatë Fazës 2 të Planit shtetëror të Vaksinimit COVID-19?

Gjatë fazës 2, Massachusetts-i do t'u japë përparësi personave me probleme mjekësore shoqëruese, të cilat i ekspozojnë ***ndaj një rreziku të shtuar*** për t'u sëmurur rëndë me COVID-19, [siç përcaktohen nga CDC](#). Tani për tani, kjo nuk përfshin persona me probleme shëndetësore, që i ekspozojnë ***ndaj një rreziku të shtuar*** për sëmundje serioze.

Po personat që jetojnë përkohësisht në një shtet ose vend tjetër (p.sh. studentët, pensionistët, personat me shtetësi të dyfishtë), a do të mund ta bëjnë vaksinën COVID-19 në Massachusetts?

Programi i Massachusetts-it për Vaksinimin kundër COVID-19 destinohet për persona individualë që jetojnë, punojnë ose studiojnë në Commonwealth. Tani për tani, njerëzit do të përfitojnë vaksinën nëpërmjet punëdhënësit, ofruesit të kujdesit parësor, farmacisë ose klinikës publike, në varësi të fazës së Planit të Vaksinimit nga i cili përfitojnë.

Në qoftë se e kam bërë dozën e parë të vaksinës në një shtet tjetër, a mund ta bëj të dytën në Massachusetts?

Po. Do ta merrni dozën e dytë këtu, nëpërmjet punëdhënësit, ofruesit të kujdesit parësor, farmacisë ose klinikës publike, në varësi të fazës së Planit të Vaksinimit nga i cili përfitoni. Mos harroni që ta ruani kartën e vaksinimit që ju dhanë në momentin e dozës së parë.

[Siguria e vaksinës](#)

Si ta dimë që vakcina është pa rrezik?

Ka rëndësi të dihet se vaksinat testohen më shumë se çdo preparat tjetër farmaceutik. Më parë, vakcina e provës u jepet grupeve të vogla të njerëzve. Pastaj, vakcina u jepet njerëzve me karakteristika të caktuara (p.sh. moshë, raca dhe shëndeti fizik). Më pas, vakcina u jepet dhjetëra mijëra vetëve, për t'u testuar për efektshmëri dhe siguri.

Pas kësaj, [Komiteti Këshillues i CDC-së për praktikën e imunizimit](#) (ACIP) do të shqyrtojë të dhënat, për të parë nëse vakcina punon dhe është e sigurt. Ata këshillojnë Administratën e Shteteve të Bashkuara për Ushqimin dhe Barnat (FDA). FDA-ja studion të dhënat dhe këshillat që jep ACIP dhe vendos nëse do ta miratojë vaksinën. Vakcina miratohet vetëm kur të jenë marrë **të gjitha këto masa**, dhe ekspertët të sigurohen se ajo punon dhe është e sigurt.

Vizitoni [Ensuring the Safety of COVID-19 Vaccines in the United States | CDC](#) për më shumë informacion.

Si mund të jetë e sigurt, nëse u zhvillua kaq shpejt?

Afati për të zhvilluar vaksinën kundër COVID-19 u përshpejtua, por asnjëherë nuk u bënë kompromise për sigurinë. Dhe ja si:

- 1. Ne kishim tashmë informacion të dobishëm:** Virusi COVID-19 është pjesë e një familjeje koronavirusesh që është studiuar për një kohë të gjatë. Ekspertët mësuuan shumë gjëra nga epidemitë e shkaktuara nga koronaviruset e tjera, që u shërbyen për të zhvilluar vaksinën kundër COVID-19, në mënyrë që të shmangnin nisjen nga zeroja.
- 2. Zhvillimi i vaksinës përfitoi nga fondet shtetërore:** Shtetet e Bashkuara dhe shtete të tjera investuan fonde të mëdha për të mbështetur përpjekjet e kompanive të vaksinave. Bashkëpunimi mes vendeve të ndryshme i ka ndihmuar studiuesit të bëjnë përparime të shpejta.

3. **Një numër i madh njerëzish morën pjesë në provat klinike:** Shumë vetë u treguan të gatshëm të ndihmojnë, duke u ofruar të marrin pjesë gjatë fazës kur u studiuuan vaksinat. Kompanive nuk iu desh të shpenzonin kohë për të gjetur vullnetarë.
4. **Prodhimi i vaksinës u ndërmor njëkohësisht me studimet e sigurisë:** Kompanitë e vaksinave arritën të prodhojnë dhe të magazinonin doza të vaksinës njëkohësisht kur po kryeshin studime (të njohura edhe si prova klinike) për të treguar se vaksinat ishin të sigurta dhe të efektshme. Kjo do të thotë se vaksinat ishin gati për t'u shpërndarë sapo morën miratimin.

Si mund të jetë e sigurt vakcina, kur ne nuk i njohim efektet anësore afatgjatë?

Vaksinat Pfizer dhe Moderna kundër COVID-19 janë nga ato që ekspertët i quajnë vakcina të lajmëtarit RNA, ose shkurt, mRNA. Vaksinat mRNA janë studiuar në prova me kafshë dhe njerëz për vite me radhë. Nga ana tjetër, COVID-19 është shfaqur vetëm para rreth një viti dhe efektet anësore afatgjatë të infeksionit nga COVID-19 janë përgjithësisht të panjohura dhe mund edhe të jenë serioze. Prandaj vaksinimi është gjëja më e mirë që mund të bëni, për shëndetin dhe sigurinë tuaj afatgjatë.

Ekspertët do të vazhdojnë të gjurmojnë efektet anësore të vaksinës kundër COVID-19. Pjesëmarrësit në provat klinike do të gjurmohen për 2 vjet. Persona të tjerë që vaksinohen mund të përdorin një vegël të quajtur **v-safe** në smartfonët e tyre, për ta njoftuar menjëherë CDC-në nëse kanë ndonjë efekt anësor, pasi ta kenë bërë vaksinën kundër COVID-19. Përdoruesit e V-safe mund të bashkëndajnë informacion për deri një vit pas vaksinimit. Mësoni më shumë te [cdc.gov/vsafe](https://www.cdc.gov/vsafe).

A kanë efekte anësore vaksinat kundër COVID-19?

Është e mundshme që disa persona të kenë efekte anësore pasi vaksinohen, meqë këto janë shenja normale se trupi juaj po krijon mbrojtje. Këto efekte anësore mund të ndikojnë në aftësinë tuaj për të kryer veprimtari ditore, por duhet të largohen brenda pak ditëve.

Për vaksinën Pfizer, efektet anësore më të zakonshme janë dhimbje në vendin e injeksionit, gjendje lodhjeje, dhimbje koke, dhimbje muskujsh, të ngjethëta, dhimbje kyçesh dhe ethe. Më shumë njerëz i përjetuan këto efekte anësore pas dozës së dytë të vaksinës Pfizer, se pas dozës së parë, prandaj ka rëndësi që të jeni të përgatitur për efektet anësore pas çdo doze, por sidomos pas së dytës. Për vaksinën Moderna, efektet anësore më të zakonshme janë dhimbja, ndjeshmëria e rritur, ënjtja dhe skuqja në vendin e injeksionit, si dhe kapitje, dhimbje koke, dhimbje muskujsh, dhimbje kyçesh, të ngjethëta, të përziëra dhe të vjella, dhe ethe.

A mundet që një vaksinë kundër COVID-19 të më sëmurë me COVID-19?

Jo. Vaksinat nuk përmbajnë virus të gjallë, që shkakton COVID-19. Kjo do të thotë se një vaksinë COVID-19 nuk mund t'ju sëmurë me COVID-19. (burimi: [Facts about COVID-19 Vaccines \(cdc.gov\)](https://www.cdc.gov/vaccines/imz/downloads/pdf/19-covid-19-fact-sheet.pdf) efektive që nga 20 janari 2021). Prandaj, nëse ju del pozitiv testi për COVID-19, edhe po ta keni bërë vaksinën, do t'ju duhet të izoloheni.

A duhet ta bëjë vaksinën COVID-19 dikush që ka vuajtur nga alergjitë në të kaluarën?

Nëse keni pasur ndonjë reaktion të rëndë alergjik (të njohur edhe me emrin shok anafilaktik) ndaj ndonjë përbërësi të vaksinës, nuk duhet ta bëni vaksinën Pfizer ose Moderna kundër COVID-19. Nëse përndryshe keni pasur ndonjë reaktion alergjik të rëndë ndaj diçkaje tjetër që nuk përmbahet në vaksinë, këtë duhet ta bisedoni me ofruesin e kujdesit shëndetësor para se ta merrni vaksinën.

Edhe pse ka një shans të vogël që vaksinat kundër COVID-19 të shkaktojnë një reaktion të rëndë alergjik, kjo do të ndodhë zakonisht brenda pak minutash deri në një orë pasi ta keni bërë vaksinën.

Të gjithë, edhe ata që nuk kanë alergji, do të monitorohen për së paku 15 minuta pasi ta bëjnë një vaksinë COVID-19

Cilët janë përbërësit e vaksinës?

Edhe Pfizer edhe Moderna ofrojnë fletë informative për marrësit dhe ofruesit e kujdesit, ku renditen përbërësit në çdo vaksinë. Ato fletë informative gjenden në:

- [Pfizer-BioNTech COVID-19 Vaccine EUA Fact Sheet for Recipients and Caregivers \(fda.gov\)](#) (faqe 2) dhe
- [Moderna COVID-19 Vaccine EUA Fact Sheet for Recipients and Caregivers \(fda.gov\)](#) (faqe 2).

Kam ndërmend që një ditë të bëj fëmijë. A është pa rrezik për mua që ta bëj vaksinën kundër COVID-19?

Po. Personat që duan të mbeten shtatzënë në të ardhmen mund ta bëjnë vaksinën kundër COVID-19. Vaksinat kundër COVID-19 po studiohen me kujdes në këtë moment dhe do të vazhdojnë të studiohen edhe për shumë vjet akoma, njëlloj si vaksina të tjera. Në bazë të çfarë dimë tani për tani, ekspertët besojnë se vaksinat kundër COVID-19 nuk përbëjnë rrezik për dikë që ka ndërmend të mbetet shtatzënë në afat të shkurtër ose të gjatë.

Dhe ja pse:

- Vaksina kundër COVID-19, si vaksinat e tjera, punon duke i mësuar trupit si të zhvillojë antitrupa që luftojnë virusin që shkakton COVID-19, për të parandaluar sëmundjen në të ardhmen.
- Nuk ka asnjë provë, tani për tani, se antitruapat e krijuara nga vaksinimi kundër COVID-19 do të shkaktojnë ndonjë problem me shtatzëninë, përfshi këtu zhvillimin e placentës.
- Në fakt, nuk ka asnjë provë që NDONJË vaksinë mund të ketë, si efekt anësor, problemet me fertilitetin.
- Personat që po përpiqen të mbeten shtatzënë tani ose që kanë në plan ta bëjnë këtë në të ardhmen mund ta bëjnë vaksinën kur të jetë në dispozicion të tyre. (burimi: [Facts about COVID-19 Vaccines \(cdc.gov\)](#) efektive që nga 20 janari 2021.

A duhet ta bëjë vaksinën kundër COVID-19 dikush që është shtatzënë ose që po ushqen foshnjën në gji?

Aktualisht nuk ka të dhëna për sigurinë e vaksinave COVID-19 për personat që janë shtatzënë. Infektimi me COVID-19 gjatë shtatzënisë mund ta rritë rrezikun e sëmundjes serioze dhe mund ta rritë rrezikun e ngjarjeve të tilla si lindja e parakohshme. Për personat shtatzënë, vaksinimi është zgjedhje personale.

Nuk ka të dhëna për sigurinë e vaksinave kundër COVID-19 në persona që po ushqejnë foshnjën në gji ose për foshnjat që po ushqehen në gji. Personat që ushqejnë foshnjën në gji mund të zgjedhin të mos vaksinohen. [Kolegji Amerikan i Obstetërve dhe Gjinekologëve](#) rekomandon që vaksinat kundër COVID-19 t'u ofrohen personave që ushqejnë foshnja në gji kur ata i plotësojnë kriteret e përparësisë për ta marrë vaksinën.

Në qoftë se jeni shtatzënë ose po ushqeni foshnjën në gji dhe keni pyetje në lidhje me vaksinimin, një diskutim me ofruesin e kujdesit shëndetësor mund t'ju ndihmojë që të merrni një vendim të informuar.

A janë vaksinat kundër COVID-19 të sigurta për fëmijët?

Në këtë moment, vakcina Pfizer është autorizuar për persona të moshave 16 vjeç dhe më lart, ndërsa vakcina Moderna për persona të moshave 18 vjeç dhe më lart. Fëmijët më të vegjël dhe adoleshentët nuk duhet të vaksinohen kundër COVID-19 në këtë moment.

Me cilët persona janë testuar vaksinat?

Siguria e vaksinës Pfizer kundër COVID-19 u vlerësua me persona të moshave 16 vjeç e lart në dy studime klinike të kryera në Shtetet e Bashkuara, Europë, Turqi, Afrikën e Jugut dhe Amerikën e Jugut. Në total, 50.6% e pjesëmarrësve ishin meshkuj dhe 49.4% ishin femra, 83.1% ishin të bardhë, 9.1% ishin të zinj ose afrikanë-amerikanë, 28.0% ishin hispanikë ose latino, 4.3% ishin aziatikë dhe 0.5% ishin indianë-amerikanë ose vendës të Alaskës. ([Pfizer-BioNTech COVID-19 Vaccine EUA Fact Sheet for HCP revised 01-06-2021](#))

Siguria e vaksinës Moderna kundër COVID-19 u vlerësua me persona të moshës 18 vjeç e lart në Shtetet e Bashkuara. Në total, 52.7% e pjesëmarrësve ishin meshkuj, 47.3% ishin femra, 79.2% ishin të bardhë, 10.2% ishin të zinj ose afrikanë-amerikanë, 20.5% ishin hispanikë ose latino, 4.6% ishin aziatikë, 0.8% ishin indianë-amerikanë ose vendës të Alaskës, 0.2% ishin vendës havajanë ose ishullarë të Paqësorit, 2.1% ishin të tjerë dhe 2.1% ishin multiracialë. ([Moderna COVID-19 Vaccine EUA Fact Sheet for Healthcare Providers](#))

Nuk ka pasur studime me persona shtatzënë ose që ushqejnë në gji.

A do ta ndryshojë vakcina kundër COVID-19 DNA-në time?

Jo. Vaksinat mRNA kundër COVID-19 nuk bëjnë ndryshime dhe as ndërveprojnë me DNA-në tuaj në ndonjë mënyrë.

Vaksinat me lajmëtar RNA – të njohura edhe si vakcina mRNA – janë vaksinat e para kundër COVID-19 të miratuara në Shtetet e Bashkuara. Vaksinat mRNA e mësojnë sistemin tonë imunitar si të luftojë kundër një virusi specifik. Vaksinat me mRNA kundër COVID-19 punojnë

me mbrojtjet natyrore të trupit për të zhvilluar, pa rrezik, imunitet ndaj sëmundjes. Që të punojë, mRNA-ja nga një vaksinë kundër COVID-19 nuk ka nevojë të futet në nukleusin e një qelize, ku gjendet edhe DNA-ja e gjithkujt. Kjo do të thotë se mRNA-ja nuk ndërvepron asnjëherë me DNA-në tonë dhe nuk ka si ta ndryshojë.

Në fund të procesit, trupat tanë do të kenë mësuar si të mbrohen kundër infektimit në të ardhmen. Është ajo përgjigje imunitare dhe prodhimi i antitropave që na ndihmojnë ndaj infektimit, në qoftë se virusi i vërtetë na hyn në trup. (burimi: [Facts about COVID-19 Vaccines \(cdc.gov\)](https://www.cdc.gov) efektive që nga 20 janari 2021)

Më shumë informacion

Vizitoni këto faqe ueb për vaksinimin kundër COVID-19, të Qendrave për Kontrollin dhe Parandalimin e Sëmundjeve (CDC) që përditësohen shpesh:

- [Benefits of Getting a COVID-19 Vaccine](#)
- [How COVID-19 Vaccines Work](#)
- [Myths and Misconceptions about COVID-19 Vaccines](#)
- [Frequently Asked Questions about COVID-19 Vaccination](#)